

MEDYA İZLEME RAPORU

Ekim, 2021
Çağdaş Gazeteciler Derneği

İçinde

02

Sansür

06

Gözaltı, Tutuklama,
Dava ve Yargı Kararları

09

Tehdit, Hakaret,
Hedef Gösterme, Şiddet

11

İşten Çıkarmalar ve
Gazetecinin Çalışma Yaşamı

12

Manipülasyonlar
İlke ihalleri

01 | Sansür

1 Ekim 2021: Basın İlan Kurumu (BİK), Cumhuriyet gazetesine verilen toplam 74 günlük resmi ilan kesme cezasının 35 günlük ilk bölümünü Ekim ayı içinde uygulamaya koyacağını resmen bildirdi.

4 Ekim 2021: CHP Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in Jandarma'daki terfi ve atamalarda Menzil cemaatine üye olan subayların terfi ettirildiğine dair açıklamaların yer aldığı Odatv'deki haber, "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, Eskişehir 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin kararı ile erişime engellendi.

4 Ekim 2021: İstanbul Büyükşehir Belediyesinin, AKP tarafından yönetildiği dönemden kalan borçları nedeniyle belediyenin hesaplarına haciz işlemi uygulatan MET-GÜN İnşaat Taahhüt ve Tic. A.Ş.'nin, Karayolları Genel

Müdürlüğünden 637 milyon TL'lik ihale almasına ilişkin içeren BirGün, Cumhuriyet, Odatv ve Diken'de yer alan haberler, "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğince erişime engellendi.

5 Ekim 2021: Gezi eylemlerinde göstericilere palayla saldıran Sabri Çelebi hakkında Halk TV'nin web sitesinde yayınlanan "Gezi'nin palalı saldırganı Dubai'de" başlıklı haber, "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, 10 Şubat 2021 tarihinde erişime engellenmişti. Sabri Çelebi ile ilgili birçok haber, hâkimlik kararıyla daha önce engellenen haberle benzer içerikte olduğu gerekçesiyle, Erişim Sağlayıcıları Birliğinin kararı ile erişime engellendi.

6 Ekim 2021: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), FOX TV'deki Çalar Saat programı-

na katılan eski Halkların Demokratik Partisi (HDP) Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın eşi Başak Demirtaş'ın açıklamalarını gerekçe göstererek kanal hakkında inceleme başlatıldığını duyurdu. RTÜK'ün sosyal medya hesabından yapılan açıklamada, "FOX yayının kuruluşunda gerçekleşen bir programda konuk Başak Demirtaş'ın sözleri ve açıklamaları nedeniyle 6112 sayılı Kanun çerçevesinde inceleme başlatılmıştır" ifadeleri kullanıldı. Çalar Saat programında Selahattin Demirtaş ile 19 aydır açık görüş yapamadıklarını belirten Başak Demirtaş, durumun "keyfi" bir hal aldığını belirtmişti.

7/11/22 Ekim 2021: Elektronik şirketi Yu-Ma-Tu'nun sahiplerinden Tuncay Çapraz'ın boşanma aşamasında olduğu Jale Çapraz, Tuncay Çapraz'ın aktif görevde olan İstanbul Emniyet Müdürü Zafer Aktaş, Muğla Emniyet Müdürü Süleyman Suvat Dilberoğlu ve çok sayıda polis şefi ile birlikte iş yaptığı, onlara maddi destekte bulunduğu, milyonlarca doların yurt dışına çıkarttığına dair iddialarını haberleştiren Cumhuriyet, Gazete Duvar ve BirGün'deki haberler, İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğince erişime engellendi. Söz konusu rüşvet iddialarıyla ilgili İleri Haber, Dokuz8Haber, Yeniçağ, Sputnik Türkiye, Gerçek Gündem'de yer alan haberler de aynı gerekçe ile erişime engellendi.

8 Ekim 2021: Ankara Bölge İdare Mahkemesi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun (RTÜK), "terör propagandası" olduğu gerekçesiyle Hilmi Yarayıcı'nın 'Serhan Asker ile Görkemli Hatıralar' programında söylediği 'Cemo' türküsü nedeniyle Halk TV'ye üç program durdurma cezasına yapılan itirazda, Halk TV'yi haklı buldu. Yürütmeyi durdurma kararı alındı. Mahkeme kararında, "Cemo türküsünün teröre destek verdiği gerekçesiyle Halk TV'ye yaptırım uygulanmış olsa da, şarkının sözlerinin terörü açıkça övücü nitelikte olmadığı, şarkının terör propagandası amacıyla kullanıldığına dair dosyaya herhangi bir veri konulmadığı anlaşıldığından Halk TV'nin itirazının kabulüne oybirliğiyle karar verilmiştir" denildi.

8 Ekim 2021: Boğaziçi Üniversitesi eylemleri nedeniyle 6 Ekim'de okulda gözaltına alınan 7 öğrenciden ikisinin tutuklanmasının Rektör

Prof. Dr. Naci İnci'nin şikayeti sebebiyle olduğuna dair Gerçek Gündem'de yer alan haber, 'kişilik hakları ihlali' gerekçesiyle, İstanbul 8. Sulh Ceza Hâkimliğince erişime engellendi.

12 Ekim 2021: Mezopotamya Ajansının (MA), Antalya'nın Muratpaşa ilçesinde 18 Mayıs 2021'de Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencisi Havva Nur Çalışkan'ın bir otel odasında şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmesine ilişkin aynı tarihli haberine, Antalya 1. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından erişim engeli getirildi.

13 Ekim 2021: İsmail Saymaz'ın Halk TV'de yayınlanan "TTK'da sahte sağlık raporu skandalı patladı: Hastaneye gitmeden rapor, işe gitmeden yevmiye" başlıklı yazısında dile getirdiği, Türkiye Taşkömürü Kurumunda 335 işçiye bin 635 sahte sağlık raporu verildiği ve 835 bin TL zarar edildiği yönündeki iddiaları, Silivri Sulh Ceza Hâkimliğinin kararıyla erişime engellendi.

13 Ekim 2021: Tunceli Çemişgezek Kaymakamı Mehmet Güder'in, Mercedes marka makam aracıyla 24 Ekim 2020'de Elazığ'da Murat Atlı isimli yurttaşla çarparak, ölmesine sebep olduğu ve Güder'in olayla ilgili ifadesinin alınmadığına dair haberler, "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, 29 Ekim 2020'de erişime engellenmişti. İfade Özgürlüğü Derneğinin (İFÖD), erişim engelini duyurduğu içeriği, EngelliWeb projesinin sosyal medya hesabından yapılan duyuru, İFÖD kurucularından Prof. Dr. Yaman Akdeniz'in sosyal medya paylaşımı ve konuyla ilgili haberler, "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, Çemişgezek Sulh Ceza Hakimliğinin kararı ile erişime engellendi ve silinmesine hükmedildi.

14 Ekim 2021: Özgür Gelecek tarafından sosyal medya hesabı üzerinden yapılan paylaşımda, gazetenin ozgurgelecek26.net alan adına erişimin, Diyarbakır 2. Sulh Ceza Hâkimliğince engellendiği duyuruldu.

15 Ekim 2021: Kurucuları arasında AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın da bulunduğu Türkiye Gençlik Vakfı'nın (TÜGVA) devlet içinde kadrolaşmaya gittiğinin iddia edildiği haberdeki bir içerik, "kişilik hakları ihlali" ge-

rekçesiyle, Osmaniye 1. Sulh Ceza Hâkimliği kararı ile erişime engellendi.

16 Ekim 2021: Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK) üyesi Hamit Kocabey'in, dört yıldır sürdürdüğü görevinden istifa etmesinin arkasında "bir uyuşturucu kaçakçısının serbest bırakılması için hâkime baskı yapması" ve istifayı Devlet Bahçeli'nin istemesi gibi gerekçelerin yattığını haberleştiren Sol Haber, Cumhuriyet ve Deutsche Welle Türkçe'de yayınlanan haberler, Ankara 4. Sulh Ceza Hâkimliğince erişime engellendi.

19 Ekim 2021: Evrensel gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Fatih Polat'ın 2015 yılında Yaralı Yonca adlı kitaba dair gazetenin web sitesinde yayımlanan "Dağın öteki yüzündeki gerçeği gösteren kitap" başlıklı yazısına, "milli güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması" gerekçesiyle, Burdur Sulh Ceza Hâkimliğinin kararıyla erişim engeli getirildi. Erişim engeli için Burdur İl Jandarma Komutanlığının başvuru yaptığı bildirildi.

19 Ekim 2021: Evrensel gazetesi tarafından IŞİD'in öldürdüğü 12 YPG üyesinin cenazesi ile ilgili yayınlanan haber ve PKK üyelerinin mezarlığının tahrip edilmesine dair iki haberlerinin engellendiği duyuruldu.

20 Ekim 2021: Türkiye İşçi Partisi (TİP) İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'a yönelttiği, Ziraat Bankası Bosna Hersek iştirakinde "üstü örtülen usulsüzlükler" hakkındaki soru önergesine ilişkin İleri Haber ve Kronos'ta yayınlanan haberler, Ankara 4. Sulh Ceza Hâkimliğinin kararı ile erişime engellendi.

21 Ekim 2021: İnternet haber sitesi Diken'in CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun, "FETÖ'nün 1 numaralı siyasi ayağı Erdoğan, ispatı ise Fettah Tamince" açıklamasının haberi, Antalya 3. Sulh Ceza Hâkimliği kararı ile 8 Ekim 2021'de erişime engellendi. Antalya 4. Sulh Ceza Hâkimliği ise kararı kaldırdı.

22 Ekim 2021: Boğaziçi Üniversitesi İçin Mezunlar Girişimi (BUİM) içinde yer alan bir grup mezun, nisan ayında üniversitelere vekaleten genel sekreter atanan Nedim Malçoç'un yüksek lisans ve doktora tezlerinde intihal yaptığı bölümleri raporlaştırarak ilgili üniversitelere ve kurumlara şikayet etmesiyle

ilgili sözcü, Cumhuriyet ve MedyaTava'da yer alan haberler, "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, İstanbul 4. Sulh Ceza Hâkimliğince erişime engellendi.

22 Ekim 2021: AKP'li Gaziantep Şahinbey Belediye Başkanı Mehmet Tahmazoğlu'nun damadı Abdullah Aksu'nun yönetim kurulunda olduğu şirketin Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin iştiraki Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresinden (GASKİ) milyonlarca liralık ihaleler aldığı iddiasıyla ilgili Cumhuriyet, Tele1 ve T24'te yer alan haberler, "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, Gaziantep 3. Sulh Ceza Hâkimliğince erişime engellendi.

22 Ekim 2021: Kamuoyunda 'Cübbeli Ahmet Hoca' olarak bilinen Ahmet Mahmut Ünlü'nün damadı Esat Palazoğlu ve ağabeyi Muhittin Palazoğlu ile ilgili dolandırıcılık iddialarının yer aldığı 210 haberin URL'si, İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hâkimliğinin 11 Aralık 2020 tarihli kararındaki içeriklerle benzer olduğu gerekçesiyle, Erişim Sağlayıcıları Birliği'nin 25 Aralık 2020 tarihinde erişime engellenmişti. Hâkimlik kararıyla daha önce engellenen haberlerle benzer içerikte olduğu gerekçesiyle, başka haber de Erişim Sağlayıcıları Birliğinin kararı ile erişime engellendi.

25 Ekim 2021: Gazeteci Timur Soykan'ın, Türkiye Gençlik Vakfının (TÜGVA), FETÖ ile benzer bir yöntemle paralel devlet yapılanmasına gittiğini iddia ettiği yazısı ve yazısıyla ilgili haberler, "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, Ankara 7. Sulh Ceza Hâkimliğince erişime engellendi.

27 Ekim 2021: Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun (RTÜK), son günlerde sık sık devlet içinde kadrolaşma iddialarıyla anılan ve Bilal Erdoğan'ın yönetiminde olduğu TÜGVA'nın "aşağılandığı" gerekçesiyle Halk TV'ye para cezası kestiği duyuruldu. Gazeteci Merdan Yanardağ ve akademisyen-yazar Emre Kongar'ın, Anayasa'da laikliğin olmaması yönündeki önerisiyle tepki çeken eski Meclis Başkanı İsmail Kahraman hakkındaki değerlendirmeleri nedeniyle Tele 1'e de ceza verildiği kaydedildi. RTÜK'ten yapılan açıklamada, "RTÜK, yasal bir gençlik sivil toplum örgütü olan TÜGVA'yı, FETÖ yapılanmasına benzeterek, kuruluşa hiçbir belge ve veriye dayanmaksızın 'paralel yapı' denilmesini yasa ihlali olarak değerlendirdi" denildi.

'SARAY'DAN GELEN ANITKABİR SANSÜRÜ ORTAK DUYGULARIN HEDEF ALINDIĞI BİR SALDIRIDIR!

AKP iktidarının basına yönelik habere erişim ve sansür uygulamalarına; bu rapor döneminde, daha önce eşi benzeri görülmemiş bir yenisi eklendi. Toplumun ortak değerlerinden 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kapsamında Anıtkabir'deki töreni takip etmek isteyen gazeteciler, Cumhurbaşkanlığının keyfi akreditasyon engeli ile karşılaştı. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı etkinliklerine yönelik Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının "akreditasyon" uygulaması getirmesi üzerine, başvuruda bulunan basın kartı da sahibi birçok meslektaşımız, Cumhurbaşkanlığından gelen listede adları olmadığı gerekçesi ile Anıtkabir'e alınmadı.

Devlet protokolünün gerçekleştirdiği anma etkinliğinin ardından son dönemde başlayan yeni bir uygulama ile yurttaşların ziyaretleri sırasında da gazetecilere yönelik aynı engel devam etti.

İktidarın basına yönelik "keyfi" engellemelerinin toplumun ortak paydası olarak kabul edilen bir bayramda, "sansür" olarak yeni bir boyut kazanmasını AKP'nin ortak duyguları da "sadece benim gözümden görün" telaşının bir yansıması olarak değerlendiriyoruz. Bugüne kadar iktidar tarafından artarak devam eden "keyfi akreditasyon" girişimlerinin bu dönemde dönüştüğü bu durum, sansür politikalarının toplumun tarihi ve birlik temelini hedef alacak kadar genişlediği tehlikeli bir zemini beslemektedir. Meslektaşlarımızın karşı karşıya kaldığı bu engeller, yurttaşların sadece haber alma hakkına değil, ortak duygulara da saldırıdır. Habere ve gazetecilere yönelik bu tür saldırı, sansür ve "akreditasyon" girişimlerine derhal son verilmesi; halk adına görev yapan meslektaşlarımızın bilgiye ve habere erişiminin önündeki bütün engellerin kaldırılması gerekmektedir.

(29 Ekim 2021)

02 Gözaltı, Tutuklama, Dava ve Yargı Kararları

5 Ekim 2021: Gazeteci Ruken Demir'in "örgüt üyeliği" suçlamasıyla yargılandığı davanın yedinci duruşması, İzmir 19. Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü.

Haber takibi amacıyla katıldığı etkinlikler ve haber kaynaklarıyla yaptığı telefon görüşmeleri sebebiyle "örgüt üyeliği" suçlamasıyla yargılanan Ruken Demir'in gözaltına alındığı basın bürosunda el konulan dijital materyallere dair İzmir Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü Siber Suçlar Bürosundan beklenen raporun gelmemesi üzerine mahkeme heyeti, raporun beklenmesine karar vererek davayı erteledi.

6 Ekim 2021: Gazeteci Can Dünder'in "casusluk" suçlamalarıyla yargılandığı davanın ikinci duruşması görüldü.

Mahkeme, "suçtan zarar görme ihtimali" nedeniyle AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın davaya katılan

olarak kabulüne karar verdi. Dava, 29 Aralık'a ertelendi.

7 Ekim 2021: Gazeteciler Canan Coşkun, Can Uğur ve Ali Açar, Berkin Elvan soruşturmasına ilişkin Cumhuriyet ve BirGün'de yayımlanan iki haber nedeniyle "terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek" suçlamasıyla yargılandıkları davada beraat etti.

11 Ekim 2021: Yeni Yaşam gazetesi muhabiri Hatice Şahin hakkında "örgüt üyeliği" suçlamasıyla açılan davanın altıncı duruşması görüldü. Mahkeme, başka bir dosyada yargılanan sanığın ifade örneğinin gönderilmesinin beklenmesine karar verdi. Dava, 26 Ocak 2022'ye erteledi. Şahin, 9 Ekim 2018 tarihinde Demokratik Toplum Kongresine (DTK) yönelik operasyonda gözaltına alınan ve daha sonra serbest bırakılan 145 kişi arasında yer alıyordu. Şahin hakkında hazırlanan iddianamede, gazetecilik faaliyeti, suçlamaya delil olarak öne sürülmüştü.

12 Ekim 2021: Artı Gerçek muhabiri Hayri Demir'in "terör örgütüne üye olmak" ve "terör örgütü propagandası yapmak" suçlamaları ile yargılandığı davanın dokuzuncu duruşması, Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü. Mahkeme, dijital materyallerin inceleme raporunun gönderilmemesinden kaynaklı dosyadaki eksiklerin tamamlanmasını beklemeye karar verdi. Dava, 21 Aralık'a ertelendi.

12 Ekim 2021: Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan "Bilal Erdoğan'ın şanslı arkadaşı" ve "Arkadaş ihale zengini" başlıklı haberler nedeniyle haberi yapan Hazal Ocak ile Cumhuriyet gazetesi Genel Yayın Koordinatörü Serkan Ozan, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüктаş Akça, İnternet Sorumlu Haber Müdürü Ozan Yurtoğlu, haklarında açılan dava kapsamında İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesinde hâkim karşısına çıktı. Dava ertelenirken, gazetecilerin 'hakaret' ve 'iftira' suçlamalarından 3 aydan 2 yıla kadar hapsi isteniyor.

12 Ekim 2021: Gazeteci Ruşen Takva hakkında "Kürt Halkının Özgürlüğü ve Ulusal Birliği" konulu basın açıklaması ve yürüyüşü takip etmesi suçlama konusu yapılarak açılan davanın karar duruşması, Van İkinci Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü. Mütalaada Ruşen Takva'nın gazeteci kimliğiyle orada bulunduğu dikkat çeken savcılık, isnat edilen suçlamalar için yeterli delilin oluşmadığını belirterek, beraat talep etti. Mahkeme heyeti, "suçun yasal unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle" Ruşen Takva hakkında beraat kararı verdi.

12 Ekim 2021: Jin News editörü Roza Metina hakkında "örgüt üyeliği" suçlamasıyla açılan davanın karar duruşması, Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü. Mahkeme, Roza Metina'nın beraatine karar verdi. Karara savcı tarafından aynı gün itiraz geldi. Savcı, karara karşı istinaf mahkemesine itiraz başvurusunda bulundu. Metina, Demokratik Toplum Kongresi soruşturması kapsamında 2020 yılında gözaltına alınıp serbest bırakılmıştı.

13 Ekim 2021: Gazeteci Derya Okatan hakkında, bir dönem yazı işleri müdürü olarak

çalıştığı ETHA'nın sosyal medya hesaplarından yapılan haber paylaşımları gerekçe gösterilerek "zincirleme örgüt propagandası" suçlamasıyla açılan davanın ilk duruşması görüldü. Mahkeme, Derya Okatan hakkında görülen davaların birleştirilip birleştirilmeyeceği konusunda İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesine yazı yazılmasına karar verdi. Dava, 26 Ocak 2022'ye ertelendi.

14 Ekim 2021: Mezopotamya Ajansı (MA) muhabiri Mehmet Aslan hakkında "örgüt üyeliği" suçlamasıyla açılan davanın ikinci duruşması, İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü. Mahkeme, eksik hususların giderilmesi için davayı 16 Aralık'a ertelendi.

14 Ekim 2021: Cumhuriyet gazetesi muhabiri Hazal Ocak'a "Damat işi biliyor" başlıklı haber nedeniyle eski Bakan Berat Albayrak tarafından açılan tazminat davasında mahkeme, aynı haberden açılan ceza davasında verilen beraat kararının kesinleşmesinin beklenmesine karar verdi. Dava, 8 Şubat 2022'ye ertelendi.

14 Ekim 2021: İleri Haber Genel Yayın Yönetmeni Doğan Ergün, 2014 yılında yayınlanan ve dönemin başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ve Milliyet gazetesinin sahibi Erdoğan Demirören arasında geçtiği iddia edilen ses kayıtlarını içeren haber nedeniyle 11 ay 20 gün hapis cezasına çarptırıldı. Hükmün açıklanması geri bırakıldı.

15 Ekim 2021: Yeniçağ gazetesi yazarı Yavuz Selim Demirağ'a yönelik 11 Mayıs 2019'da yapılan saldırıya ilişkin, "silahla kasten yaralama, tehdit ve hakaret" suçlamalarıyla; Adem Yavuz, Ali Adanur, Emrah Yavuz, Furkan Çelik, Necmettin İnan ve Orhan Çoban'ın, ayrı ayrı, 20 yıl 10 aya kadar hapis cezası istemiyle yargılandığı davanın ilk duruşması, Ankara 54. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yapıldı. Demirağ, ifade veren sanıkların yalan söylediğini vurgulayarak, "Ben herhalde kendi kendimi dövdüm. Her şey ortadayken bu kadar yalana tahammülüm yok. 'Meydanı boş mu buldun' dediler. Bir tanesi küfretti, biri 'öldürün' dedi. Trafikte herhangi bir şey yaşanmadı. Beni evime gazeteci arkadaşım Murat Ağirel bıraktı. Muhtemel ki takip ettiler" dedi. Demirağ'ın avukatı, müvekkilinin vücudundaki

yaralanmaların gözetilerek, sanıkların öldürme kastıyla hareket ettiklerini bildirdi. Tokatlı, “Öldürme teşebbüsünden yargılanması gerektiği kanaatindeyiz. Bu nedenle görevsizlik verilmesini talep ediyoruz” diye davanın ağır ceza mahkemesine gönderilmesini istedi. Duruşma savcısı, görevsizlik talebinin reddini istedi. Hâkim, avukatın görevsizlik talebini kabul etti ve dosyanın ağır cezaya gönderilmesine karar verdi.

18 Ekim 2021: Taraf gazetesi eski yöneticileri Ahmet Altan, Yasemin Çongar, Yıldırım Oğur, muhabir Mehmet Baransu ve Tuncay Opçin’in, ‘Egemen Harekât Planı’ adlı gizli belgeyi yayımladıkları iddiasıyla yargılandıkları davada 36. Duruşma, İstanbul 13 Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü. 2015’ten beri tutuklu olan Mehmet Baransu ve avukatları esasa ilişkin savunmalara geçilmeden önce, mahkemenin bağımsızlığını ve tarafsızlığını yitirdiğini belirterek reddi hâkim talebinde bulundu.

Ara kararını açıklayan mahkeme heyeti, reddi hâkim taleplerini reddetti. Mehmet Baransu’nun tutukluluk hâlinin devamına karar veren mahkeme, avukatların reddi hâkim talebinin reddi yönündeki karara itiraz hakkını gözeterek, bir sonraki duruşma tarihi olarak 12 Kasım’ı belirledi.

20 Ekim 2021: Mardin’deki kayyım eylemleri sırasında gözaltına alınan Mezopotamya Ajansı (MA) muhabiri Ahmet Kanbal, Mehmet Şah Oruç, Jin News muhabiri Rojda Aydın ve serbest gazeteci Nurcan Yalçın ile Halime Parlak’ın yargılandığı davada karar çıktı. Duruşma savcısı, gazetecilerin üzerlerine atılı suçu işlediklerinin sabit olmadığını belirterek, beraat etmeleri yönünde mütalaa verdi. Mahkeme, sanıkların üzerine atılı suçu işlediklerine dair kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı gerekçesiyle tüm sanıklar hakkında beraat kararı verdi.

21 Ekim 2021: Prof. Dr. Naci İnci’nin, AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından rektör olarak atanması ardından Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin isim isim savcılığa bildirilmesini haberleştiren Gerçek Gündem muhabiri Fırat Fıstık’a soruşturma açıldı. Fırat Fıstık hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından “kişi-

sel verileri hukuka aykırı ele geçirme”, “yayma”, “kişinin huzur ve sükûnunu bozma” ve “iftira” suçlamaları yöneltildi. İstanbul 8. Sulh Ceza Hâkimliği de Naci İnci’nin şikâyet dilekçesini ortaya çıkaran Gerçek Gündem haberine erişim engeli getirildi.

21 Ekim 2021: Mezopotamya Ajansı (MA) muhabiri Adnan Bilen, Cemil Uğur, Zeynep Durgut, Jin News muhabiri Şehriban Abi ve Nazan Sala’nın “örgüt üyeliği” suçlamasıyla yargılandığı davanın üçüncü duruşması, Van 5. Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü. Mahkeme heyeti, gazeteciler hakkında devam eden tüm adli kontrol tedbirlerinin kaldırılmasına karar verdi. Gazetecilerin el konulan ekipmanlarının iadesi talebini reddeden heyet, Nazan Sala hakkında açılmış olan soruşturmanın akıbetinin öğrenilmesi için müzekkere yazılmasına karar verdi. Sonraki duruşma, 6 Ocak 2022’de görülecek.

27 Ekim 2021: Kanun hükmünde kararname (KHK) ile kapatılan TV10’un eski kameramanı Kemal Demir ile kanal çalışanı Kemal Karagöz’ün “örgüt üyeliği” suçlamasıyla yargılandığı davanın onuncu duruşması, İstanbul 28. Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü. Savcı; Karagöz’ün üzerine atılı suçu işlediğine dair yeterli, kesin ve inandırıcı delil bulunmadığını belirterek beraatını; Demir’in ise “örgüte üye olmamakla birlikte örgüte yardım etmek” suçlamasıyla cezalandırılmasını istedi.

Demir’in avukatı mütalaaaya karşı beyanda bulunmak için mahkemeden süre talep etti. Karagöz’ün avukatı ise mütalaaaya katıldıklarını belirterek müvekkilinin beraatını istedi. Süre talebini kabul eden mahkeme, davayı 16 Aralık 2021’e erteledi.

27 Ekim 2021: Odatv editörü Caner Taşpınar’ın, eski TBMM Başkanı İsmail Kahraman ve AKP Ankara Milletvekili Ali İhsan Arslan’a “hakaret ettiği” iddiasıyla yargılandığı davanın üçüncü duruşması, İstanbul 11. Asliye Ceza Mahkemesinde görüldü. Mahkeme hâkimi, geçtiğimiz hafta yeni bir savcı değişimi olduğunu bu nedenle de dosyanın mütalaaaya çıkamadığını söyledi. Taşpınar’ın avukatı ile davacı tarafın avukatı mütalaaadan sonra beyanda bulunacaklarını söyledi. Davanın bir sonraki duruşması 6 Ocak 2022’ye ertelendi.

03 | Tehdit, Hakaret, Hedef Gösterme, Şiddet

5 Ekim 2021: Şırnak'ta asker ve korucu olduğu iddia edilen kişiler tarafından yapılan ağaç kesimini görüntülemek isteyen Mezopotamya Ajansı (MA) muhabiri Zeynep Durgut, TIR şoförleri tarafından saldırıya uğradı, çektiği fotoğraf ve görüntüleri silmesi için tehdit edildi.

7 Ekim 2021: Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Naci İnci'nin şikayetçi olması nedeniyle gözaltına alınan öğrencilerden ikisinin tutuklanması üzerine Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri kararı protesto etmek amacıyla Güney Kampüsü kapısı önüne geldi.

Kolluk güçleri, öğrencileri gözaltına aldı ve gazetecileri "talimat var" diyerek alandan uzaklaştırdı. Güney Kampüsü kapısı önünü abluka altına alan kolluk güçleri, gazetecilerin görüntü almasını engelledi. Halk TV'den Erdinç Yılmaz darp edildi.

21 Ekim 2021: Afganistan'ın başkenti Kabil'de kadınlar eğitim ve çalışma hakları için yürüdü. Taliban, kadınların eylemini takip eden gazetecilere saldırdı. AFP foto muhabiri Bülent Kılıç, bir Taliban üyesi tarafından saldırıya uğradığı anları sosyal medya hesabı üzerinden paylaştı. Kılıç, "Taliban, Afganistan'daki gazetecilere böyle davranıyor. Özellikle de kadın eylemlerini haberleştirmek istiyorsanız" notunu düştü.

24 Ekim 2021: Ankara Beypazarı'nda Kent Tarihi Müzesi açılışında Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'a ihaleyle ilgili soru sormak isteyen gazeteciler, korumalar tarafından yumruklandı. Mansur Yavaş'a soru sormak isteyen Beyaz TV muhabiri İsmail Çanak, darp edildi. Polislerin koruma altına aldığı İsmail Çanak, bölgeden uzaklaştırıldı ve Beypazarı Devlet Hastanesine götürüldü. Çanak, Mansur Yavaş'ın korumalarından şikâyetçi oldu.

ANKARA'DA POLİSLER, GAZETECİLİĞİN ÖNÜNDEKİ EN BÜYÜK ENGELLERDEN BİRİ!

Yurdun pek çok yerinde olduğu gibi Ankara'da gazeteciler, haber takibinde çeşitli zorluklarla karşılaşılıyor. Bürokrasi koridorlarında haber takibinin akreditasyon uygulaması ile engellenirken, sokakta da polis engelin adresi.. Polisin, özellikle görüntü alınmasını engellemek için sergilediği tutum giderek sertleşiyor.

ANKA Haber Ajansı muhabiri Tamer Arda Erşin, 10 Ekim Ankara Gar Katliamı'nı anma etkinliklerin takip etmek için sokaktayken polisin tehdidi ile karşılaştı. Sivil polisler, gazetecileri alandan iterek uzaklaştırmaya çalıştı. Erşin, "10 Ekim anmasına mesleğimizi yapmak için gittiğimiz sırada Ulus Metro çıkışında anma alanına girmek isteyenlere polis müdahale etti. Müdahaleyi görüntülerken basın mensupları da itilerek uzaklaştırıldı. Anma alanına girmek için Ankara Tren Garı önüne giderken, Opera Köprüsü'nün altında sivil bir polis memuruna basının nereden gireceğini sordum. Bu sırada başka bir sivil bir polis memuru yanıma gelip küfrederek 'gitsene ulan, dörde bölerim seni' diye tehdit etti. Polisin bu tutumu turkuaz basın kartımı göstermeme rağmen devam etti" dedi.

Ama bu, Ankara'da ilk kez yaşanmadı. Tüm engelleme girişimleri, sorunun sadece basın kartı taşıyıp taşıyamayla sınırlı olmadığını; hangi kimlikle olursa olsun polisin sokaktaki tutumunun görüntülenmesinin istenmediği, bu tutumun "kartlar" üstü bir alışkanlık haline geldiğini gösteriyor.

Ancak, bir mahkeme kararı; sokakta engellenmeye devam edecek gazetecilerin haklı olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Türkiye Gazeteciler Sendikası'nın; Ankara'da yaşanan gazetecinin engellendiği on olay üzerine kurduğu şikâyetinde, polisler hakkında verilen takipsizlik kararını kaldıran mahkeme; polislerin tutumunun "zor kullanma sınırını aşmak suçu" mu, yoksa "görevi kötüye kullanma suçu" mu oluşturacağını tartışılması gerektiğine karar verdi.

Bu değerlendirme hukuki olarak değerli ve gazeteciler için bir kazanım olmakla birlikte; asıl değerlendirilmesi gereken ve hatta asıl suç olarak görülmesi gereken, gazetecilerin kamu görevinin engellenmesidir.

(10 Ekim 2021)

04

İşten Çıkarmalar ve Gazetecinin Çalışma Yaşamı

22 Ekim 2021: Aralarında kamu bankaları, Turkcell, Türk Telekom, Çaykur, THY, Emlak Konut ve TOKİ'nin de bulunduğu onlarca kamu kurumunun televizyon kanallarına verdiği ilanların dağılımı TBMM'de gündem oldu. CHP Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, kamu ilanlarının dağılımındaki adaletsizliği rakamlarla anlattı. Milyonlarca liralık reklamlar iktidardan yana yayıncılık yapan kanallara giderken Halk TV, FOX, KRT, Tele 1 ve TV5'e hiç ilan verilmedi. TBMM'de ulusal ve yerel medyanın sorunlarının araştırılması için verilen önerge, AKP ve MHP milletvekillerinin oylarıyla reddedildi.

26 Ekim 2021: Hürriyet gazetesinde işten çıkarılan Mesude Erşan, katıldığı programda Yıldırım Demirören'in yönetiminde yaşadıkları hak kayıplarını hatırlattı. Yaşadıkları sürecin sendikali olduktan sonra başladığını belirten Mesude Erşan, "Sendika yetki almak üzereyken işverenler haberdar olmuş ve bu nedenle 45 kişiyi hiçbir haklarını vermeden işten çıkardılar. Dolayısıyla ciddi bir hak gaspı var. Anayasal bir suç da işlen-

di. Çünkü sendikali olmak anayasal bir güvence. Dolayısıyla bunu engelleyecek herhangi bir şey yok. Kaldı ki meşru bir hareket" dedi. Demirören Medya Grubuna bağlı olarak yayın yapan Hürriyet gazetesi, 25 Ekim 2019'da 45 muhabir, editör ve yazarı gerekçe göstermeden evlerine gönderdiği tebligatla işten çıkarmış, tazminatlarını da ödememişti. Çalışanlar, bugün hâlâ tazminatlarını almak için mücadele veriyor.

30 Ekim 2021: Ankara 5. Sulh Ceza Hâkimliği, Türkiye Gazeteciler Sendikası Ankara Şubesi'nin Ankara'da gazetecilerin görevlerini yapmalarını engelleyen polisler hakkında açtığı davada verilen takipsizlik kararını kaldırdı. Kararda, "Bu haliyle isnada konu eylemlerin zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması suçunun mu yoksa görevi kötüye kullanma suçu mu kapsamında kaldığı değerlendirilerek, görevi kötüye kullanma suçu yönünden 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerinin tatbik edilmesi gerektiği anlaşılacakla itiraz kabul edilmiştir" ifadelerine yer verildi.

05 | Manipülasyon ilke ihlalleri

Ekim: ‘Siyasi Cinayetler’ tartışması

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun Hürriyet Gazetesi’nde yayımlanan 8 Ekim’deki röportajında kullandığı “siyasi cinayetler kaygım var” sözleri bu ayın önemli ve temel gündemlerinden biri oldu. CHP liderinin kullandığı bu ifade hem sosyal medyada hem de merkez ve alternatif medya tamamında geniş yer buldu.

Bu açıklama Sabah, A Haber, Yeni Şafak, Akşam gibi gazetelerde geniş yer bulurken bu açıklamaların “Eski Türkiye’de kaldığı”, “Ak Parti döneminde böyle bir şeyin söz konusu olmadığı” yorumları yapıldı.

Haberlerde iddianın verilmesinin ötesinde “iddianı ispatla” çağrısı da yapılarak adeta “karşı siyasi bir taraf” gibi görüşler ortaya konuldu. 12 Ekim’de Yeni Şafak gazetesi, “Savcı el koysun” manşeti ile çıkmış ve haberde id-

dia yerine ön peşin ile “Kılıçdaroğlu İYİ Parti ve FETÖ’nün korku iklimi oluşturmaya çalıştığını” iddia eden bir manşet atmıştır.

Resmi devlet yetkililerinin, İletişim Başkanı, İçişleri Bakanı’nın “iddiasını ispatla” çağrısı ise gazetelerden çok sonra geldi. Ancak buna karşın iddiayı ispatlayıp ortaya koyacak bir soruşturma günlerce açılmadı. Ta ki 13 Ekim’de AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan açıklama yapana kadar... Bu süreçte Kılıçdaroğlu konuyla ilgili Erdoğan’ın yaptığı “daha neler olacak neler” sözlerine atıf yapsa da bu sözlere yapılan atıf iktidara yakın medyada hiçbir şekilde yer bulmadı.

Erdoğan’ın geçmiş sözleri adeta görmezden gelindi. Süreç içinde Cumhuriyet, BirGün, Evrensel gibi gazeteler; Kılıçdaroğlu’nun dilekçesine, Erdoğan’ın suç duyurusuna da ayrı ayrı yer verdi. Bu tartışmalar devam ederken, Süleyman Soylu’dan “Sosyal medyadaki siya-

si cinayetler tartışmasını manipüle edenlerin yüzde 69'u bot hesaplardır" açıklaması geldi. Ancak manipülasyonu hangi hesapların yaptığı, neden yaptığına dair sorular merkez medyada ve genel olarak medyanın tamamında yanıtız kaldı.

Bir ana muhalefet liderinin gündeme getirdiği, İYİ Parti'den de genel başkan yardımcısı düzeyinde bu açıklamaya destek verildiği süreçte, ayrıca Türkiye'de yakın tarihte faili meçhuller yaşanmamışçasına olay tamamen siyasi tartışmalar içerisinde değerlendirildi. Buradaki söz konusu vahim iddia, ilerletilemedi, üzerine gidilemedi. Olayın üzerine giden muhalif kanatta yer alan medya, FE-TÖ'cü, manipülasyon yapmakla, hiçbir şekilde olayın özüne inmeyen; iktidara yakın medya ise "CHP'ye eleştiriler" boyutundan bu iddiayı ele aldı.

Ekim: Demirören – Reuters gerginliği

Hürriyet, Milliyet, Posta, Fanatik gazeteleri ile CNN Türk, Kanal D, Teve 2, D-Smart ile DHA'nın aralarında olduğu medya grubunu 2018 yılında toplamda 916 milyon dolara satın alan Demirören Holding'in, işlem için kullandığı kredinin yapılandırılmaya gittiğine dair ve 2 milyar dolara borcun çıktığına dair bir haber Reuters tarafından servis edildi.

Demirören Grubu söz konusu haberlerin sözde 'meçhul kaynaklara' dayandırılmasına dikkat çekti ve iddialarla ilgili yasal sürecin başlatıldığını belirtti. Ayrıca haberi geçen ajans, basın etik ilkelerine uymaya ve 'meçhul' kaynakları açıklamaya davet edildi. Haberin doğru olmadığı manipülasyon olduğu ileri sürüldü.

Açıklamada, haberler ve kaynakları hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulduğu belirtilerek, Basın Etik İlkeleri hatırlatıldı ve yasalara açıkça aykırı bir şekilde muhtelif tarihlerde yayınlanan haberlerle Grubun lekelenmeye çalışıldığı kaydedildi. Daha sonra grup, Reuters aboneliğini iptal etti.

Krediye dair hiçbir detayın açıklanmadığı, "ticari sır" denildiği bir dönemde habere ulaşma azmi gösteren Reuters'ın haberinin doğru olup olmadığı da aslında meçhuldü. Süreç o kadar şeffaf olmayan kapalı kapılar ardından

devam etmiştir ki, burada kamuoyunun bilgilendirilmesi adına hiçbir olumlu adım atılmadı.

2-9 Ekim 2021: Pandora Belgeleri

Tüm dünyada eş zamanlı olarak yayınlanan "Pandora Papers" belgelerinde Türkiye'den 220'den fazla isimin olduğuna dair haberler yer aldı. Bu isimler arasında Türkiye'nin birçok köklü holding sahipleri, iş dünyasının önde gelen temsilcilerinin yanı sıra sanat ve spor dünyasından kamuya mal olmuş kişilerin de bulunduğu aktarıldı.

Pandora belgelerinden, 'vergiden kaçınmak' için servetlerini offshore şirketleri aracılığıyla 'vergi cennetleri'ne taşıyan isimler arasında medyanın yakından da tanıdığı Aydın Doğan'ın damadı M. Ali Yalçındağ'dan, CHP'li Onur Öymen'in oğlu Burak Öymen'e, iş insanları Turgay Ciner ve İnan Kıracı'ya, ünlü gazeteci Reha Muhtar'a kadar kamuoyunun yakından tanıdığı isimler belgelerde yer aldı. Cumhuriyet, BirGün, BBC Türkçe, DW Türkçe, Medyascope, gibi sitelerde belgelere dair haberler yapılırken Türkiye'den isimlerin genel olarak verilmemesi, muhalif sitelerde iktidara yakın isimlerin ağırlıklı olarak kullanılmaya çalışıldığı görüldü.

"Pandora belgelerini anlama kılavuzu", "belgeler ne anlama geliyor" gibi özellikle Cumhuriyet ve BirGün'de detaylı yazılar kaleme alındı. Ancak bu yazılarda dahi, medyada yer edinmiş kişi isimlerine yer verilmedi. Belgelerde patronlarının adı geçen Sabah – ATV gibi gruplarda, haberlere dahi yer verilmedi. Merkez medyada yer alan Hürriyet'te ise 5 Ekim'de bir haber yapılsa da haberde sadece yabancı adı geçen ünlülerin, yani şarkıcı Shakira, Ukrayna devlet başkanı ve benzeri isimlerin adı geçti. Türkiye'den herhangi bir isme yer verilmediği görüldü.

7 Ekim 2021: Üniversite öğrencilerinin barınma sorunu

Yurt kapasitelerinin yetersizliğinden kaynaklı üniversite öğrencilerinin barınma sorunu yaşadığı Eylül ayındaki gelişmeler, Ekim ayında da devam etti. Siyasetin öncelikli gündemlerinden biri haline gelen konuya ilişkin iktidarın destekçisi yayın organlarından Akşam gazetesi 7 Ekim 2021 tarihli "Fransız öğrenciler çorba kuyruğunda" başlıklı haberiyle

tartışmaları başka bir boyuta yönlendirme-ye çabaladı. Haberde, Fransız öğrencilerinin ekonomik sorunlar nedeniyle yardım derneklerinin önünde çorba kuyruğuna girdiği kaydedilirken, öğrencilerin atfen “Devletin kira yardımı yetmiyor” ifadesine de yer verildi.

12 Ekim 2021: 58. Altın Portakal Film Festivali Ödül Töreni

Oyuncu Nihal Yalçın, 58. Altın Portakal Film Festivali’nde Zuhâl filmi ile “En İyi Kadın Oyuncu” ödülü için sahneye çıkıp konuşma yaptığı esnada oyuncu Tamer Karadağlı’nın saatine bakması, uzun konuştuğunu ima ederek araya girmesi, ödülü Nihal Yalçın’ın eline tutuşturarak, konuşmayı nasıl yapması gerektiğini tarif etmesi üzerine kamuoyunda cinsiyetçi baskı biçimi tartışılmaya başlandı. Yeni Akit ise Nihal Yalçın’ı hedef aldı. İnternet sitesinde “Ödül töreninde boş boş konuşan Nihal Yalçın’a sunucu Tamer Karadağlı bile dayanamadı” başlığı ile haber yaptı; haberin videosunda ise Nihal Yalçın’ın yüzü haricinde vücudunun neredeyse tamamı buzlanarak sansürlendi.

18-26 Ekim 2021: Meclis’in gündemine gelen Suriye ve Irak tezkereleri

Suriye ve Irak ile ilgili her yıl hükümet tarafından tekrarlanan tezkereler, bu yıl 1 yıllık değil, 2 yıllık olarak Meclis’e getirildi. Medyanın genelinde “neden 1 yıl değil 2 yıl olduğuna” dair farklı yorumlar yapılsa da ana neden açıklanamadı. Cumhuriyet, BirGün, BBC Türkçe gibi sitelerde “Seçim nedeniyle” değerlendirmeleri yapılırken, iktidara yakın Sabah, Yeni Şafak, “ensonhaber” gibi gazete ve sitelerde “dünyaya mesaj verildiği” yorumlandı. Bu konuda farklı görüşler ifade edildi. Tezkereler Meclis’e gelmeden yaklaşık 10 gün önce, yani 18 Ekim’de HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan’ın “tezkereye hayır denilmesi” çağrısı özellikle, Sabah, Yeni Şafak, A Haber, TGRT Haber, Kanal 24 gibi gazete ve kanallarda ağırlıklı olarak “CHP’ye çağrı” olarak yorumlandı.

Hâlbuki yapılan bu çağrı Meclis’te bulunan tüm partilere yönelikti. Ancak, 18 Ekim’de Sabah gazetesi, “HDP’den CHP ve İyi Parti’ye tezkere şantajı” başlığı ile çıktı. “PKK uzantısı” ifadesiyle HDP’ye atıf yapılan haberde iki siyasi partinin seçim için şantaja uğradığı iddia

edildi. Bu haberde bir dayanak, bir veri olmaması dikkat çekti. Haber 7 adlı internet sitesi de “HDP tutuştu” başlığı ile terör operasyonlarını engellemek için muhalefete tezkere çağrısına ‘Hayır’ de baskısı yaptığı ifade edildi. Hâlbuki söz konusu tezkerele ilgili içerik, gerekçe ve benzeri gibi gazetecilik ilkeleri çerçevesinde haberler yer almadı. Tezkere ne anlama geliyor, içeriğinde ne detay var gibi haberler, merkez medyada görülmedi.

Bazı sosyal medya hesapları dışında kamu bu noktada aydınlatma yerine ‘Kim evet’, ‘Kim hayır’ dedi gibi çerçevede haberler halka sunuldu. Tezkere içeriğine detaylı yer verilmedi. Tezkerenin 26 Ekim’de Meclis’ten geçmesi sonrası Cumhuriyet’te, “CHP ilk kez hayır dedi” başlığı ile haberin çıkması da dikkat çeken bir başlıktı. Hâlbuki CHP, 2014 yılındaki Irak ve Suriye tezkeresine de “hayır” oyu vermişti. Bu noktada bu yanlısın yapılması dikkat çekici gelişmelerden. Ayrıca BBC Türkçe’de de başka bir yazıda CHP’nin “ilk kez hayır” dediği yazıldı. Sonuç olarak tezkere konusunda merkez medya, “kim evet, kim hayır” noktasına sıkışmış ancak halka bu tezkere nedir, ne olmalıdır, etkileri neler, görüşler ve benzeri bilgileri aktarmaktan geride kalması habercilik açısından eksik, yanlıs ve sorunlu bir durum olarak belirdi.

22-31 Ekim: Kavala Bildirisi

10 büyükelçinin Osman Kavala davasına ilişkin yayınladıkları bildiri bir anda siyaset ve medyanın ana gündemleri oldu. ABD, Almanya, Fransa, Kanada, Danimarka, İsveç, Finlandiya, Norveç, Hollanda, Yeni Zelanda büyükelçilerinin yayınladığı metne, siyasetin tamamından tepki geldi. İktidar kanadı sert tepki gösterirken, muhalefetten de “işlerine karışılması doğru değil” açıklaması geldi. İktidara yakın medya, Sabah-ATV grubu, Akşam-Kanal 24 grubu ve Yeni Şafak gibi gazeteler CHP Genel Başkanı’nın bir süre önce yaptığı “Kavala ve Demirtaş neden tutuklu” açıklamasını gündeme getirirken, açıklamanın arkasında CHP’nin ve “dış güçlerin” olduğu ve ortak hareket edildiğini ileri sürdü. Ancak bu haber ve iddialar dayanaktan yoksun sadece yapılan demeçlerden ibaretti.

AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bu süreçte, iki açıkla-

ma ile elçilerin “istenmeyen kişi” ilan edileceği mesajını verdi. Bu açıklama sonrası 25 Ekim’de elçiliklerden ardı arkasına açıklamalar gelirken büyükelçiler, “Vienna Sözleşmesi’nin 41. Maddesine riayet ediyoruz” açıklaması yaptı. Bu açıklama “geri adım” şeklinde son dakika olarak tüm kanallarda, ertesi gün de gazetelerde yer buldu.

Erdoğan, “konu kapandı” açıklaması yaptı. NTV, CNN Türk, Habertürk, A Haber, TGRT Haber, Kanal 24 gibi yaygın izlenen kanallar konuyu gün boyu ve akşam programlarında işledi, gazeteler de konuyu değerlendirdi ancak Osman Kavala cephesine sorulmaması açık bir etik ihlali oluşturdu. Bu mecralar Osman Kavala’nın cezaevinden yaptığı açıklamaya da yer vermeyip olaya taraflı yaklaştı. Özellikle A Haber ve Kanal 24 gibi mecralar konuya, “Soros’un Türkiye sorumlusu” olarak yaklaşmışlar ve Soros’u adeta bir terör örgütü lideri olarak gösterdi. Bu noktada Cumhurbaşkanı’nın da Soros’u hedef alan açıklamaları yer aldı. Soros kimdir? Soros ne iş yapar gibi bir bilgilendirici haber, görüş bu mecralarda yine yer almadı. Kavala’nın avukatı sadece Halk TV’ye çıkararak tartışmaları ve Kavala davasını değerlendir. Kavala davasının ne olduğu neden tutuklu olduğu, içeriğine dair bilgi ve belgeler ise genel yaygın medyada yer almadı. Osman Kavala konuşulduğu bir ortamda medya genel olarak iktidar tezleri üzerinden konuşuldu.

Ancak diğer tarafa söz hakkı tanınmadı. Bu notada muhalif medya olarak adlandırılan Cumhuriyet, BirGün gazetelerinde CHP kaynaklı Erdoğan’ın geçmiş yıllarda Soros ile yaptığı görüşmelere yer verildi. Bu bilgiler merkez ve yandaş tabir edilen medyada yer bulmadı. Ancak muhalif medyadaki bu Soros haberleri de belli düzeyde problemler içermekteydi. Soros’un sanki “geçmişte Erdoğan ile görüşürken de suçlu olduğu” algısı oluş-

maktaydı. Haberlerde Erdoğan’ın suçladığı Soros ile görüştüğü bilgisinden daha çok “sorunlu adam ile Erdoğan da görüşmüş” algısı yaratılmıştır. ‘Bu adam sorunlu mudur, bu kişi gerçekten ülkeleri bölmekte midir, amacı nedir, Türkiye’de bir soruşturma açılmış mıdır?’ gibi kamuoyunu bilgilendirici bilgi ve belgeler medyada yer almamıştır. Soros ile ilgili kim olduğuna dair uzantı ve bağlantılarına dair detaylı araştırmalara yer verilmedi. Yürütülen tartışmalar sadece algılar üzerinden yapıldı.

29 Ekim 2021: Rekabet Kurumunun zincir marketlere cezası

Rekabet Kurumu, fahiş fiyat soruşturmasıyla ilgili kararını duyurdu. Beşi zincir ve bir tedarikçi markete toplamda yaklaşık 2,7 milyar TL ceza verdi. BİM, CarrefourSA, Migros, Şok, A101 marketleri ile tedarikçi firma Savola Gıda’ya kesilen cezalar özellikle yazılı ve görsel medyada ilk etapta anlık olarak verilse de isimlerin genel olarak verilmediği görüldü. Ayrıca gazetelerde uzun zamandır Türkiye’nin gündemi olan fahiş fiyat tartışmasına ilişkin gelişmeler geniş yer bulmadı.

Gazetelerin önemli reklam verenlerinden olan bu marketlere neden ceza kesildiği, hangi gerekçeler ile ceza verildiği gibi detaylı bilgiler de merkez medyada yer almadı. 28 Ekim’de Sabah gazetesinde Dilek Güngör, “Fahiş fiyatı birlikte belirlediler” başlıklı detaylı bir yazı kaleme aldı. WhatsApp yazışmaları ve zincir market yetkililerine ait olduğu belirtilen konuşmalar o yazıda yer aldı. Tüm bu gelişmelerin ardından fahiş fiyatın ana nedeninin sadece bu marketler olduğuna dair algı ve manipülasyon, tüm hızıyla sürdürülse de, bu ceza sonrası fiyatlarda değişim olmaması ve süreçleri sorgulayan haberler medyada yer almadı. Fahiş fiyatların ana nedenleri, marketlerin bundaki payına ayrıntılı şekilde yer verilmedi.

